

Заходим Марина

к.е.н., доцент,

*Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

ОСНОВНІ ЧИННИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Конкурентоспроможність продукції є необхідною передумовою забезпечення процесів розширеного економічного відтворення на підприємствах в умовах ринку. Постійна зміна і відносність конкурентних переваг продукції на ринку дає змогу охарактеризувати процес забезпечення конкурентоспроможності продукції як здатність підприємства вдало та оптимально трансформувати переваги продукції, які воно має в даний час, в інші переваги даної продукції в майбутньому.

Особливої актуальності дане питання набуває в сучасних ринкових умовах, що вимагає поглибленого дослідження впливу основних чинників на забезпечення конкурентоспроможності продукції.

Велику увагу питанням конкурентоспроможності в галузях АПК приділяють такі вітчизняні вчені як В. Андрійчук, О. Драган, С. Кваша, М. Малік, М. Месель-Веселяк, П. Саблук, І. Топіха, О. Шпичак. На розв'язання зазначеної проблеми у галузі виробництва молочної продукції свої дослідження спрямовували П. Березівський, М. Калінчик, М. Місюк, Т. Мостенська, Л. Павловська, М. Пархомиць, В. Топіха, Н. Тошина та ін.

Проте деякі проблеми й досі не мають остаточного наукового розв'язання. Удосконалення потребують теоретичні засади забезпечення конкурентоспроможності продукції.

На основі застосування положень методологічного індивідуалізму визначено, що забезпечення конкурентоспроможності продукції має в своїй основі постійно діючий мотив, який полягає у праві користуватися економічними благами, які виникають в результаті даного процесу. Одночасно економічні блага є наслідком синергетичного ефекту від складної взаємодії проти-

лежних за прагненнями учасників процесу – виробників сировини, готової продукції, торговельних підприємств та споживачів молочної продукції. При цьому ефект синергії проявлятиметься більшою мірою в структурованих системах взаємодії, що обумовлює виняткову необхідність чітко визначеного розподілу прав власності на економічні блага, а отже, до їх врахування в процесі забезпечення конкурентоспроможності продукції.

Отже, метою забезпечення конкурентоспроможності продукції є отримання конкурентних переваг на ринку, підвищення відносної вартості підприємства, забезпечення інтересів щодо структуризації ринку задля забезпечення інтересів власників підприємств щодо максимізації прибутку, стабільного функціонування підприємства та довгострокового його розвитку. В контексті даного дослідження конкурентоспроможність продукції розглядається як інструмент забезпечення конкурентоспроможності підприємства в цілому, що визначається як здатність підприємства трансформувати як ті ресурси, що належать йому безпосередньо, так і ті, які воно отримує опосередковано внаслідок впливу чинників зовнішнього середовища, у переваги, що забезпечують його функціонування та розвиток.

Забезпечення конкурентоспроможності молочної продукції є можливим лише за чіткої ідентифікації її чинників, що дає змогу впливати на них, створюючи при цьому безперервний процес підтримання конкурентних переваг продукції. Основними чинниками є ціна, якість продукції, ступінь задоволення споживчих потреб у даній продукції конкуруючими підприємствами; споживчі переконання, традиції, звички; державне та корпоративне регулювання виробництва і реалізації молочної продукції (рис. 1).

Процес забезпечення конкурентоспроможності молочної продукції запропоновано здійснювати в чотири етапи. На першому етапі проводиться структуризація досліджуваних підприємств із врахуванням прав власності в їх активах та приналежності певним економічним організаційним структурам, що дозволяє уникнути необґрунтованих висновків щодо забезпечення конкурентоспроможності продукції.

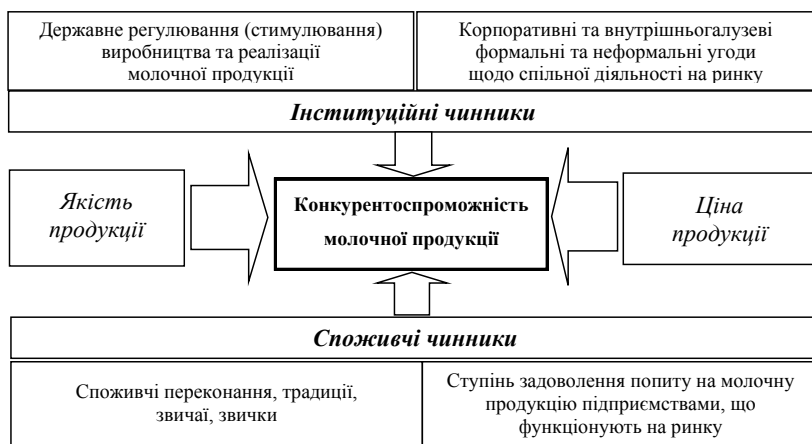

Рис. 1. Чинники прямого впливу на конкурентоспроможність молочної продукції

Джерело: власні дослідження.

На другому етапі здійснюється оцінка кількісного потенціалу системи, що дозволяє визначити межі її зростання або ж розширення і характеризує ступінь (міру) використання обмежених ресурсів для досліджуваних підприємств у формуванні конкурентних переваг молочної продукції. На третьому етапі визначається вплив чинників зовнішнього та внутрішнього середовища на економічні результати діяльності підприємств, а також порівнюються отримані результати із результатами дослідження на першому та другому етапах. Це зумовлено необхідністю характеристики процесів формування конкурентоспроможності продукції через дію системи факторів та ідентифікацію причин, що спричиняють коливання рівнів використання обмежених ресурсів групою досліджуваних підприємств. На основі висновків за результатами трьох етапів дослідження формуються пропозиції щодо забезпечення конкурентоспроможності молочної продукції, які синтезуються в систему визначених у часі дій молокопереробних підприємств та розглядаються в контексті мінливості чинників зовнішнього та внутрішнього середовищ функціонування підприємств.

Список використаних джерел

1. Березівський П.С. Конкурентоспроможність молокопереробних підприємств: теорія, методика, практика: монографія [Текст] / П.С. Березівський, А. М. Железняк. – Львів, 2008. – 198 с.
2. Забезпечення конкурентоспроможності продукції молокопереробних підприємств [Текст]: монографія / Л.Д. Павловська, М.В. Заходим; Житомир. нац. агрокол. ун-т, Поділ. держ. аграрно-техн. ун-т. – Житомир: Полісся, 2011. – 225 с.
3. Малік М.Й. Конкурентоспроможність аграрних підприємств: методологія та механізми: монографія [Текст] / М.Й. Малік, О.А. Нужна. – К.: ННЦ ІАЕ, 2007. – 270 с.
4. Місюк М.В. Ринок продукції скотарства: монографія [Текст] / М.В. Місюк. – К.: ННЦ ІАЕ, 2012. – 330 с.
5. Радько В.І. Якість як основа підвищення ефективності виробництва молока в сільськогосподарських підприємствах [Текст] / В.І. Радько, І.В. Свиноус, Д.М. Микитюк // Вісник аграрної науки. – 2016. – № 1. – С. 61-65.

Іванишин Володимир

*д.е.н., професор, заслужений працівник
сільського господарства України,
ректор Подільського державного
аграрно-технічного університету,
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

Дудзяк Оксана

*доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

ПРОБЛЕМА МОТИВАЦІЇ ПОВЕРНЕННЯ МОЛОДІ НА СІЛЬСЬКІ ТЕРИТОРІЇ

Нині в Україні спостерігається стрімке підвищення рівня урбанізації, міське населення значно переважає над сільським. Молоді спеціалісти не мають бажання повертатися проживати в село після того, як отримали вищу освіту. Міграція з сільських територій набуває загрозливих масштабів.